

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirani. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kruno temeljne pristojbine ter od vsake petič-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 krun, za pol leta 4 kruno, za četrlet 2 kruni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Izpolnjujte in vračajte nabilne pole za „Kažipot“!

Beseda o končanih volitvah.

Volitve so končane. Slovenci smo lahko z njimi zadovoljni, izpadle so za Slovence častno. V celjskem okraju je dobil priporočene slovenske narodne stranke gospod Ferdinand Roš, župan v Trbovljah, 10.286 glasov, njegov nasprotnik socialni demokrat Ivan Mlakar samo 2195 glasov, Nemci se pa sploh volitev še udeležiti niso upali. Res je, da bi slovenski kandidat lahko dosegel še večje število glasov, če bi nekateri kraji ne bili pokazali velike nemarnosti glede udeležbe. Vendar pa moramo priznati, da je število mož slovenskega prepričanja, ki so narodnega Slovenca volili, prav lepo in za Slovence častno. Nekateri kraji so svojo dolžnost naravnost vzorno izpolnili in bomo o tem še posebej govorili. Akoravno se ni posebno mnogo agitiralo, izkazalo se je število zavednih Slovencev tako znatno. Da protinarodni socialni demokrat ni dobil kljub živahni in nasilni agitaciji mnogo več nego 2000 glasov v vseh 7 okrajih, dokazuje pač, da so socialni demokrati na Spodnjem Štajarskem brez vsake zaslombe pri slovenskem prebivalstvu. Nemcem pa izid volitev daje nauk, da še slovenski narod, ki postavi brez znatnega prigovarjanja v celjskem okraju kar nad 10.000 mož na bojišče za narodno stvar, ne bo tako kmalu izginil iz Spodnjega Štajarskega.

V ptujskem okraju moramo biti Slovenci z izidom volitev ravnotako prav zadovoljni. Akoravno je število „zapeljanih Štajerčijancev“ v tem okrožju največje, je dobil slovenski kandidat dr. Miroslav Ploj impozantno število 13.376 glasov, združeni prebivalci nemškutarških trgov in

podkupljeni slovenski odpadniki na kmetih pa vsi skupaj 5407 glasov kljub vsem sleparijam in obrekovanjem. Ta izid je sijajno pričevalo čilosti slovenskega življa v ptujskem volilnem okrožju. Dasiravno se za slovenskega kandidata v nekaterih krajih skoro nič ni agitiralo in so ponekod trmoglavci celo naravnost slovenski stvari sitnosti delali, se je iz prostega nagiba združilo 13.376 slovenskih mož in volilo narodnega kandidata. Ves nemškutarški denar, vse „Štajerčeve“ laži so malo zalegle. Slava slovenskim volilcem ptujkega okrožja!

Tudi v mariborskem okrožju so se Slovenci častno držali. Da bi Slovenec kar naravnost zmagal, ni bilo upati, ker je bil priklopljen večji del Srednjega Štajarskega volilnemu okrožju. Pa tudi tu se Slovenci niso bali nastopiti za svojega poslanca in kljub velikemu hujskanju nasprotnikov so dosegli Slovenci za svojega kandidata g. Franca Thalerja 3472 glasov. Ako bi se v ožji volitvi združili ti slovenski glasovi z glasovi nemških kmetijskih volilcev, zmagal bi Slovincem prijazni kandidat župnik Lopič, dočim bi kandidat nemških nacjonalcev ostal gotovo v manjšini. Toda socialni demokrati, ki pravijo, da nobenemu narodu niso nasprotni, sklenili so zvezati se z najljutejšimi nasprotniki Slovencev, da bi pomagali Slovincem sovražnemu trgovcu Stigerju, kateremu zvesto pomagajo zapeljani „Štajerčijanci“, to je slovenski odpadniki, do zmage. Pa Slovincem se ne bode moglo očitati, da bi ne bili tudi v mariborskem okraju možato nastopili in izkazali svoje slovensko prepričanje.

Slovenci torej dobimo izmed osmih novih poslancev dva nova poslanca, dva odlična moža v deželni zbor, g. Ferdo Roša in g. dr. Miroslava Ploja. Socialni demokrati imajo dosedaj enega poslanca, mogoče da dobe še enega, najbrž pa ne. Katoliška nemška ljudska stranka ima že tri poslance ter mogoče dobi še dva.

Najbolj klaverno izišla je iz volitve nemška nacionalna stranka. V Gradcu dobila je najmanj glasov, le 2454, tako da je kandidat nemške katoliške stranke Neunteufel dobil več glasov namreč 2904, socialni demokrat Resel pa celo 8769 glasov.

Tudi v Mariboru spravili so vsi združeni nemški in slovenski odpadniki skupaj na Stigerja komaj 6274, Slovenci za Thalerja 3743, in nemška katoliška stranka (Lopič) 4792 tako da imajo Slovenci in nemška

katoliška stranka skup 8635 glasov, torej večino, in sedaj so nemški nacjonalci odvisni samo od milosti socialnih demokratov. Sicer pa zmaga Stigerjeva visi v zraku, in če slovenska in katoliška stranka napnete vse sile, bode še Stiger zletel na tla!

Za slovenski narod je bil pa dan 20. t. m. pravi dan slave in narodnega ponosa. Ta dan je slovenski narod sijajno dokazal pred celim svetom, da je Spodnja Štajarska slovenska zemlja, kajti slovenski kandidati dobili so

v celjskem okraju g. Roš	10.286
v ptujskem okraju g. dr. Ploj	13.376
v mariborskem okraju g. Thaler	3.743
skupaj	27.405

Nemškutarija spravila je pa na celem Spodnjem Štajarskem skupaj

v celjskem okraju	0
v ptujskem okraju	5.407
v mariborskem okraju (mesto Maribor, mariborski, slovenjebistriški in marenberški okraj)	4.336

torej skupaj le 9.743 vkljub vsemu podkupovanju in vsem agitacijskim sredstvom, katere so na vse moči porabljali in zlorabljali. Slovenskim volilcem torej slava in čast!

LISTEK.

Jesensko listje je padalo.

V. S. Fédorov.

In vračal sem se...

Iz vročih, elektrizirajočih Tvojih objemov sem stopal v hladno jesensko noč. Nisem občutil hladu, ki je marsikaterega zapoznelca stresal ko zimski mraz, nisem občutil v svojih udih mrzlih dihov jesenske noči.

Videl sem Te po dolgem času.

Vrnila si se, nezadovoljna z daljnim, filistrskim svetom, k meni, v moj vroči objem. Ni te več zadržala nobena sila v daljnem mestu, — hotela si nazaj, hotela si uživati nekdanji raj mladih dni, in vrnila si se, kakor se vrača ovtca k svojemu pastirju, vrnila si se z gorečo željo v svoji mladi duši, nikdar več ne zapustiti zavijaja svoje mlade sreče.

In pala si pred me na kolena in me prosila, naj Te poznam, naj Te vzamem v svoje varstvo.

A obrnil sem se od Tebe, ker so mi je krčilo srce, ko sem videl klečati pred sabo bitje, ki sem ga ljubil z divjim ognjem svoje mlade duše, ljubil z neugasno strastjo...

In odvrnjen od Tebe sem vzkliknil: „Vstani!“ In vstala si.

Ozrl sem se k Tebi.

Počela si govoriti. Prosila si me, naj —

A zaprl sem Ti usta z vročim poljubom, zaustavil Ti govor s strastnim objemom in moje srce je vstrepetal v himnični radosti mladostnih sanj, ko sem začutil Tvoja prsa naslonjena ob moja, ko sem čutil utripati Tvoje srce na mojih prsih.

In bil je to sveti poljub, poljub odpuščanja, poljub večne zveze najinih duš, bil je poljub dveh ljubečih, hrepenečih in hotečih duš...

In tako sva sedela dolgo. Brez fraz, brez priseg in praznih ljubimskih besed sva čutila, da sva eno, čutila, da sva vladarja v svetem kraljestvu svojih čustev in želja, čutila ponos velike, mogočne ljubezni.

In vztrepetala so najina srca.

Nad nama so šumele jesenske nočne sape, kakor da plujejo Vile skozi vseмир, padalo je rumenkasto listje s kostanjev, pod katerimi sva sedela. In kakor da je tuintam zaječal kdo v ozračju s tenkim, tihim in otožnim glasom, kakor pogozdna Vila v naših pravljicah iz davnih dni.

In mrzle so bile jesenske sape, a v najinih udih je gorelo ljubezni in hrepenenja.

Zamolklo so zadoneli iz zvonika udarci pozne ure, ko sva se vzbudila iz sanj in pogovora in se spomnila, da se morava ločiti.

Še enkrat vroč objem, vroč poljub in odhitela sva vsak na svojo stran.

Omamljen, nevede kod in kam sem stopal v jesensko noč.

Nad menoj je šumelo listje, padalo je vijoč se v krogih po ozračju, gnano od nočnih jesenskih sap.

Moje misli pa so se izgubljale v temoto.

Vrnila se je moja kraljica, vrnila se v veličastvu svoje mladosti, vrnila se in mi povedala, da je ostala ista kot je bila nekdanj, povedala, da si je pridobila novih, lepih nazorov sred filisterije tujega sveta. Da moj duh je plaval k njej... Bila je v svoji sobi, razkošje ji je sijalo iz polnih udov, razkošje mladega bitja, hrepenečega po sreči, po radosti življenja. Vroč ogeaj mi je spreletel ude, in hotel sem jo objeti... in nevede, omamljen v svojih mislih sem razpel roke k vročem objemu — — —

Nad mano so zašumele jesenske sape, in vzbudil sem se iz sanjarij.

Jesensko listje je padalo... padalo...

Gospodarsko združništvo.

Dandanes se vse organizira, vsi stanovi se združujejo, ker le z združenimi močmi morejo napredovati, le z združenimi močmi morejo si pridobiti ugled in izboljšati svoje gmotno stanje. Najbolj občuti potrebo združenja kmetijski stan in osobito slovenski kmetijski stan. Vsi drugi stanovi so že mnogo napredovali in potrebno je, da tudi kmet napreduje, ako hoče izhajati poleg drugih stanov. Razun tega so se njegove razmere mnogo poslabšale; zemlja je že precej izčrpana in potrebno bi bilo isto drugače obdelovati, kakor poprej; delavske moči so se jako podražile in je iste prav težko dobiti, ker se vsako leto na tisoče in tisoče ljudi izseli, razun tega pa skoraj najboljše delavske moči iščejo boljšega zaslužka v mestih, v tovarnah in rudokopih. Ne le, da pridela kmet dosti manj, kakor prejšnje čase, imajo razun tega njegovi pridelki vsled velikanske konkurence slabšo ceno in prisiljen je, ker potrebuje denar, iste kmalu prekupcu prodati in ne more čakati, da se cene zvišajo. Davki so se povečali, kmet ima dandanes za mnogo več potreb skrbeti, ko nekdanj, skoraj vse vinograde je opustošila trtna uš in stanje slovenskega kmeta je res obupno. Ker pa država in javni zastopi prav malo storijo za zboljšanje teh žalostnih razmer, saj nimamo na Spodnjem Štajarskem in Koroškem niti nadaljevalnih kmetijskih poučnih tečajev, še manj pa kmetijskih šol s slovenskim učnim jezikom, zato so prisiljeni slovenski kmetje, po starem pregovoru: „Pomagaj si sam, in Bog Ti bode pomagal“ sami skrbeti za povzdigo svojega stanu. „Samopomoč“ je rešilna bilka, na katero se ozira z upolnim srcem kmet trpin in samopomoč je privedla kmete, da se združujejo, pri vedla k snovanju gospodarskih zadrug. Najbolj razvito je gospodarsko združništvo na Nemškem, Danskem in v Švici; tudi pri nas v Avstriji se je zadnjih 15 let zelo veliko storilo na združnem polju, vendar je še isto komaj v povojih, medtem ko je na Nemškem, Danskem in v Švici prodrla združna misel v najširše sloje ljudstva in dosegla krasne uspehe.

Ker približno dve tretjini Slovencev tvori kmetijski stan in ker bode vlada začela menda v najkrajšem času (zakon je že sprejet v državnem zboru) ustanavljati obligatne stanovske zadruge, je potrebno, da se seznanimo z raznimi vrstami gospodarskih organizacij v Avstriji in posebej na Slovenskem.

Gospodarske zadruge se dele v tri glavne vrste:

- I. Denarne ali kreditne zadruge.
- II. Prave kmetijske zadruge.
- III. Konsumna društva.

I. Že davno se je uvidelo, da je najhujša zapreka pri kmetovanju pomanjkanje obratnega kapitala, kratkomalo pomanjkanje denarja. Recimo, da sin prevzame posestvo, on rabi denar za izplačanje sodedičev; ali sin hoče umnejše kmetovati, ko oče, rabi denar za nakup živine, strojev itd.; ali treba je na novo nasaditi opu stošene vinograde ali vremenske nezgode uničijo vse pridelke itd. V vseh teh slučajih potrebuje kmetovalec denarja pod kolikor mogoče lahkimi pogoji. Stisko kmetovo so izrabljali v prejšnjih časih premožni večji posestniki na deželi, kateri so za ogromne obresti posojevali v stiski se nahajajočim denar. Dolžniki kmetje niso mogli mnogokrat redno plačevati oderuških obresti, še manj pa v.ačati glavnico in prišlo je posestvo za posestvom na boben. Kmetijski stan je propadal in te žalostne razmere so dale povod, da so pravi kmetijski prijatelji začeli razmišljati o sredstvih, s katerimi bi se dalo kmetu pomagati. Sad tega razmišljanja pa so bile ustanovitve posojilnic, v katerih dobi kmet pod ugodnimi pogoji in za majhne obresti (k večjemu 6%, medtem ko je moral prej oderuhom 20% in še več plačevati), hitro pomoč v stiski. Ne precenljive zasluge so si pridobili na Slovenskem naši rodoljubi, ker so ustanovili tako lepo število posojilnic, katere vse lepo delujejo in katere so pripomogle k temu, da je veliko kmetijskih posestev ostalo v rokah njihovih lastnikov, medtem ko bi drugače prišla na boben. Slovensko ozemlje je zelo dobro preskrbljeno s po-

sojilnicami in v tem oziru ne zastajamo za Nemci, še nadkriljujemo iste. Po zgledu čeških rodoljubov so naši rodoljubi pred približno tridesetimi leti iz lastnega nagiba začeli ustanavljati posojilnice in še le v zadnjem desetletju se je začela vlada in deželni odbori brigati za ustanavljanje denarnih zadrug. Vlada in deželni odbori pospešujejo ustanovitev takozvanih posojilnic po sistemu Raiffeisen (Raiffeisenovke), katere imajo omejen delokrog na eno ali dve občini. Iste so davka proste in vodstvo je brez plačno; radi tega dajejo pod ugodnejšimi pogoji posojila, kakor posojilnice po drugih sistemih. Na Spodnjem Štajarskem imamo 53 slovenskih posojilnic in sicer pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, v Celju, Dolu pri Hrastniku, v Št. Ilju v Slov. goricah, na Vranskem, v Framu, v Ormožu (dve), v Št. Juriju ob juž. žel., v Konjicah, v Gotovljah, pri Sv. Križu pri Mariboru, pri Sv. Emi, v Križevcih, v Vojniku, v Jarenini, v Št. Ilju pod Turjakom, pri Sv. Kunigundi na Pohorju, v Ljubnem, pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, v Sevnici, v Ljutomeru (najstarejša, ustanovljena l. 1874), v Marenbergu, v Mariboru, v Šmarju pri Jelšah, v Šmartinu ob Paki, v Makolah, v Gornjemgradu, v Gornji Radgoni, pri Sv. Petru pod Svetimi gorami, v Ptuj, v Pišecah, v Mozirju, v Brežicah, v Rečici, v Rajhenburgu, v Žalcu, v Slatini, v Šoštanj, v Rungatcu, na Frankolovem, v Trbovljah, na Laškem, v Vitanju, v Slov. Bistrici, v Kozjem ter (po sistemu Raiffeisen) v Bizeljskem, Sv. Trojici v Slov. goricah, v Mariji Pušcavi, pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža, v Rušah, Sela ci in v Cvenu. Razun navedenih posojilnic pa še delujejo na Spod. Štajarskem tri slovenske hranilnice in sicer južnoštajarska v Celju ter okrajni hranilnici v Št. Lenartu v Slovenskih goricah in v Slovenjem gradu. (Dalje prihodnjič.)

Celjske in štajarske novice.

— Izid volitev v četrti kuriji. V celjskem volilnem okolišu, kjer se nemčurji niso upali udeležiti volitev, sta si stala nasproti le slovenski in socialnodemokratski kandidat. Socialnodemokratska stranka je razvila agitacijo, katera naj bi bila nam Slovincem vzgled, kako je treba delati. Sicer smo bili trdno uverjeni, da bo naš kandidat g. Ferdo Roš izvoljen z ogromno večino, a vzhic temu smo z veliko nestrpnostjo pričakovali končnega izida volitev, ki nam je pokazal da se je oddalo za slovenskega kandidata 10.286 glasov, dočim je imel socialni demokrat gospod Mlaker le 1883 glasov zase, oziroma 312 več, ako se mu prištejejo glasovi na Mlakerja, kar se bo najbrž storilo, ker sta bila samo ta dva kandidata in je pomota nemogoča. Razbitih glasov je bilo 50. Razložek je torej okroglih 8000, kar znači, da socialnodemokratska stranka v celjskem okolišu nima one moči, s katero bi se moralo resno računati, posebno ako se pomisli, da je šel za Mlakerja zadnji njegov pristaš na volišče, dočim ste več ko dve tretjini Slovencev ostali doma. Žal nam pa je, da se volitev ni udeležila nemčurska stranka, kajti njen poraz bi bil za nas velikanskega pomena, ako ne za drugo, vsaj zato, ker bi bila potem udeležba slovenske strani vsaj še enkrat tolika. Drugače je bilo v ptujskem volilnem okolišu, kjer sta si stala nasproti slovenski kandidat g. dr. Miroslav Ploj in pa znani orehovski „štajerčijanec“ Wratschko, za katerega je šla v boj vsa nemškutarška golazen, kolikor je leze in gre. Boj je bil torej strastnejši, kar je tudi pokazala velika udeležba. Po poročilu iz Ptuj, je dobil slovenski kandidat dr. Ploj 13.376 glasov, dočim jih je bilo za Wratschkota 5.407, torej zopet okrog 8000 razlike. Socialni demokrat Vidmar je dobil 134 glasov. Tu se je pokazala zopet enkrat vsa „Štajerčeva“ lumparija, ki je proglašal Wratschkota za slovenskega naprednjaka, za katerega pa so glasovali vsi Nemci od prvega do zadnjega. V mariborskem okolišu je bila stvar še zamotanejša. Boj se je vršil za štiri kandidate. Stali so si nasproti Slovenec Thaler, „Nemec“ Stiger, nemški konservativec Lopič in socialni demokrat Hilari. Dasiravno bi bil Thaler po razmerju volilcev moral priti v prvi vrsti vpoštev, se je stvar vsled mlačnosti slovenskih volilcev — v Slov. Bistrici n. pr. celh

12 za Thalerja — obnesla stvar drugače. Thaler je dobil 3.472 glasov, Stiger 6.274, Lopič 4.792 in Hilari 3207. Potrebna je torej ožja volitev med Stigerjem in Lopičem. Kakor se nam poroča, bodo Slovenci glasovali za Lopiča, ki je rodod Slovenec. Kako bodo volili socialisti nam je seveda neznano. V mestu Gradcu je zmagal socialni demokrat Resel z 8.769 glasovi proti nemškemu konservativcu Neuntenfelnu, ki je dobil 2.904 glasov, in nemškemu nacionalcu Jenkotu (!) z 2.754 glasovi. V graški okolici ima večino tudi nemški konservativec — Huber — z 9.393 glasov. Socialni demokrat Pongratz je dobil 5.840, bauernbundovec Regula 3.082 glasov. V Brucku je izvoljen nemški konservativec Schoiswohl s 14.585 glasovi proti soc. demokratu Muhiču, ki je dobil 6.925 glasov. Nacionalec Schäfer je dobil samo 885, bauernbundovec Pierer pa 1.364 glasov. V Leobnu je dobil soc. demokrat dr. Schacherl 10.436 glasov, nemški konservativec Riegler 7.674, bauernbundovec Neuper pa 6.181 glasov. Treba bo torej ožje volitve med dr. Schacherlom in Rieglerjem. V Feldbachu je zmagal nemški konservativec Stocker s 17.049 glasovi, dočim je dobil nacionalec Girstmayer le 840, bauernbundovec Huber 2.202 glasova in socialist Steinbauer 1.270 glasov.

— Učiteljske izpremembe. Za nadučitelje so imenovani gg: pri Sv. Jakobu v Slov. goricah učitelj in voditelj v Pernicah Fr. Kotnik, v Bianci pri Sevnici učitelj pri Sv. Emi Ivan Krajnik, v Šmartnem na Paki nadučitelj v Zabukovju Valentin Veber, v Št. Jurju v Slov. goricah učitelj pri Sv. Petru pri Mariboru Peter Paulin, v Zibiki učitelj voditelj v Št. Vidu pri Mislinju Jos. Purkart. — Za učitelje oziroma učiteljice so imenovani gg: v Kozjem učitelj-voditelj iz Žusema L. Ulčar, v Dramljah ondotni suplent Jakob Hernko, v Spod. Polskavi Jos. Kokl iz Slov. Bistrice, v Križevcih pri Ljutomeru Avg. Lah iz Lubečne, v Runeču ondotni pom. učitelj Iv. Bertot, pri Sv. Tomažu pri Ormožu ondotni začasni učitelj Aleks. Alt, v Radgoni gđc. Marija Sever iz Obrajne, pri Spod. Kungoti gđc. Ida Stedry iz Koprivnice, v Žičah gđc. Marija Bazlaj od sv. Jerneja, v Rečici ondotna suplentinja gđc. Romana Osana iz Laporja, pri Vseh svetih pri Ormožu ga. Antonija Šijanec roj. Boben od Sv. Jurja v Slov. goricah, pri Sv. Petru pod Sv. goro gđc. Ljudmila Umberger od tam in v Št. Ilju pod Turjakom gđc. Marija Janša in Stranic. — Za okrajnega pomožnega učitelja za konjiški okraj je imenovan učitelj v Št. Rupertu v Slov. goricah g. Jos. Čuček. Premeščena je učiteljica gđc. Ana Zupančič iz Šmartnega na Paki v Čadram. — Specialne obrtne tečaje dobe šole v Ljubnem, Gor. gradu in Poljčanah.

— „Vahtarca in volitve“. Ako bi človek kedaj pričakoval od naših „vahtarčnih“ veleumov kaj pametnega, bi se pač zelo motil. Boljše bi pač zadel, ako bi se potrudil v Feldhof, kajti tamkaj bi našel več pameti in več razuma, kakor pa v glavah onih „prosvetljenecv“, ki iztresajo svojo visoko modrost v „vahtarčnih“ omazanih predalih. Tu se ti spravi v zadnji „vahtarci“ neka reva na volitve in klobasa vse mogoče, da se človeku že revež smili, da je tako neznansko zabit ta ubogi poročevalec, oziroma, da mu je gnojnica, katero srka iz svojega „lajbžurnala“, prevzela že tako hudo možgane, da sploh ne more nikakor več misliti, kajti da bi pametno mislilo kako tako človeče, o tem se sploh ne da več govoriti. Preljubi naš poročevalček, ako še nisi tako daleč, da bi vedel, koliko je Slovencev v Celju, potem le pobaši svoje cape v vrečo in vandraj, vandraj, kajti tega kar si v „vahtarci“ naklobasal ti niti najzagrizenejša celjska nemčurska baraba ne verjame več. Poročevalec prav dobro ve, kako se je delalo na celjskem magistratu, prav dobro mu je znano, da vsak drugi in tretji Slovenec ni dobil legitimacije. Ravno tako mu je znano, da je bil volilni imenik tako sestavljen, da se ni izpoznala živa duša v njem, posebno ker ste bili najmanj dve tretjini pravih volilcev izpuščeni, vpisanih pa med vsemi vpisanci več nego polovico nevolilcev. Da se je to delalo namenoma, o tem bo vedel tudi „vahtarčni“ poročevalec kaj povedati. In potem pa pravi ta reva, da naj se celjski Slovenci štejejo po izidu volitev.

Pojdi, pojdi in ne blamiraj se tako neusmiljeno, kajti sicer te še celo tvoji lastni pristaši proglase za bebca. Ali pa je morda obmamilo poročevalčka sladko vince, s katerim je pogostil papa Rakusch volilno komisijo, morda mu je stopil „šmicberger“ v glavo in, no, saj vemo, če še gospod Rauscher špoga nekaj butiljk „renskega“, da je potem „vahtarčni“ poročevalec zmožen napisati največjo oslarijo. Sicer pa ne trdimo, da bi bil drugače nezmožen doprinesti kaj takega. Sicer pa vemo dobro, koliko je vreden članek v „vahtarci“ in oslovski glas ne pride do nebes!

— **Dr. Negri v turščici.** Dr. Negri peljal se je dne 20. t. m. zjutraj z avtomobilom iz Konjic domu v Celje. V Spodnji Hudinji, malo pred Bobnarjevo gostilno pa se naenkrat zasukne z avtomobilom na levo ter smukne z državne ceste navzdol in naravnost v neko turščico, iz katere pa ni več šlo nazaj, čeravno je prišlo par ljudi na pomoč. Ker ljudje s trmoglavim avtomobilom niso ničesar opravili, prišel je na pomoč en konj. Pa tudi s konjem ni šlo. Šli so torej še po drugega konja. Pa ta se je začel puntati; ni hotel blizu. Šele po dolgem pripravljanju stal je drugi konj pred avtomobilom, na kar so ga spravili vun iz turščice ter ga postavili sredi državne ceste. — Mimogredoči ljudje so z velikim zanimanjem ogledovali več kot dobro uro to proceduro z avtomobilom. Avtomobil je sicer nobel stvar, pa za avtomobil očito ni vsak človek.

— **Iz Konjic.** — V št. 64 perijodične tiskovine „Domovina“ z dne 19. avgusta 1904 pod gori omenjenim nadpisom se nahajajočo poročilo „da se je baje v Strašnikovi gostilni med jako navdušenimi, že precej ginjenimi gospodi c. kr. sod. sluga Čebul vince slajšal z napitnico „Heil, nieder mit den Windischen“ in da se je na napitnico enega gosta: „Heul Čebul... ne bodite tako žalostni, saj vam bindišarji tako intak ne morejo nič storiti“ — le temu z glasnim „Heil“ poklonil in mu tako izrazil popolno strinjanje z njegovo velikansko duhovitosijo.“ — po storjenih poizvedbah ni resnično.

Predsedstvo c. kr. okrožnega sodišča v Celju
dne 21. septembra 1904

— **Šolaka vest.** Gospodinja Gustika Šantel, dosedaj definitivna učiteljica na slovenjebistriški ljudski šoli, nameščena je s 1. kimovcem 1904 na c. in kr. mornariški ljudski in meščanski šoli v Pulju. Častitamo!

Nst 352/4

Naj sprejme
slavno uredništvo „Domovine“
v

Celji

Pripošiljam Vam prepis mi uradno doposlanega „uradnega popravka“ kn. šk. nadžupniškega in dekanskega urada na Laškem — ki ga naj sprejmete v prihodnjo številko lista „Domovina“.

Celje, dne 19. septembra 1904.

C. kr. državni pravdnik:
dr. Bayer.

Sklicujoč se na § 19 tisk. zakona zahteva podpisani kn. šk. nadžupnijski in dekanijski urad z ozirom na članek, objavljen dne 16. t. m. v št. 72 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek:

Ni res, da se oni, ki se sicer smatrajo za Slovence, a njim je ipak najljubša družba nemških „losvonromljerjev“, ki so šli v Celje postavljat temelj luteranske cerkve, res je pa, da nihče s takimi ljudmi od cerkvenega predstojništva ne občuje, kakor eventualno uradno.

Res je, da je predstojnik rekel novodošljemu gospodu kaplanu, ako se ne mislite obnašati, kakor katoliški duhovnik, ni treba svojih stvari izložiti — kar je tudi vsakemu novodošlemu gosp. kaplanu dosedaj, in bo v prihodnje povedal.

Ni res, da ni oni gospod od časa birme do odhoda g. Bosine spregovoril prijazne besede, res pa je, da je govoril z njim mirno, kakor po navadi.

Ni res, da je isti gospod, ko je bil g. Bosina na prižnici, pokazal svojo jezo, da niti ni počakal s sv. mašo, da se je glasno kregal in motil propoved, res pa je, da — akoravno se je

g. Bosina na prižnico podal brez dovoljenja nadžupnikovega — kajti isti dan on ni imel nalogo v farni cerkvi pridigati — ter se tako zoper cerkvene postave pregrešil — je isti gospod tako dolgo čakal, dokler je gosp. Bosina vse kar je mislil iz lece povedal.

Ni res, da je isti gospod prepovedal peti in orgljati med g. Bosinovo mašo, res pa je, da se je med celo sv. mašo, katero je opravljal imenovani gospod, orgljalo in pelo. Ni res, da je isti gospod prepovedal pevcem, katere je g. Bosina izvežbal, prihajati na kor, ni res, da mora organist sam peti, res pa je, da je pevcem dovoljeno na kor prihajati in peti, kakor jim organist veleva.

Ni res, da je župna cerkev podobna prej zapuščenemu hlevu negoli cerkvi, res pa je, da je 1000 let stara cerkev v takem stanu, kakor taka v najboljšem stanu biti zamore.

Ni res, da se isti gospod druži le z nemčurji in da mu je najljubša družba prusaška, res pa je, da on s tako imenovano družbo cela leta le uradno v dotiko pride in da le resnico in pravico pozna, naj že bo to Slovincu ali Nemcu na ljubo.

Ni res, da oni gospod narodno življenje ovira, res pa je, da mu popolnoma prostost pusti.

Ni res, da kdo tukaj v dvojnem ali trojnem konkubinatu živi, res pa je, da, ako se kdo tako pregreši, se s silo iztirja, — več pa župnik itak storiti ne more.

Ni res, da so tukaj matere z 10 nezakonitimi otroci, res pa je, da tukaj nihče takih nezakonskih mater ne pozna in tudi takih za konolomnih možu ne, ako jih pa kdo pozna, naj jih nadžupnišču naznani, katero bo svojo dolžnost storilo, kakor vedno.

Ni res, da naš gospod k temu nič ne reče, res pa je, da se taki pohujšljivi ljudje, katerega koj stanu in spola, iz fare iztirajo.

Ni res, da oni gospod skrbi za to, da se odganjajo iz trga ljudje, ki so storili baje v enem mesecu več za blagor župljanov, kakor drugi, ki v zlatu dobivajo plačo leta in leta, res pa je, da skrbi zato in bo tudi vzanaprej skrbel, da se bodo ponočnjaki in hujskači iz trga iztirali.

Kn. šk. nadžupniški in dekanski urad na Laškem, dne 18. septembra 1904.

— **Trbovlje.** Ha, da ste jih videli naše nemčurje, kako hodijo žalostni ter poparjeni okrog. Kaj ne Trpotček, jezi Te, ker si razkrinkan v dno Tvoje črne duše. Veš-li še, kaj Ti je zadnjič očital neki uradnik v pisarni? Ni bilo ravno najlepše, kar Ti je rekel. Zakaj ga pa ne tožiš, kaj? Li veš še, da Ti je očital, zakaj tako rad hodiš po smodnik v rudarsko smodnišnico? Li veš še, koga si nekoč vabil, naj pride ponoči k nekemu hlevu? Kaj pa Tvoja gospa k temu reče? Nima nobene palice, da bi Ti prerahljala Tvoje koščice? Se-li še spominjaš večera, ko je prišel sedanji gospod župnik prvič na Dol? Takrat si komaj odnesel pete, da te niso dobili fantje v pest. Pazi Trpotec, da Ti ne naštejemo še kaj hujšega! Zaletuješ se v narodne može, medtem ko bruna v svojem očesu ne vidiš! — So-li vsi naši nemčurji tako „ehrenfest“? Na svidenje danes teden!

— **Iz Trbovelj se nam piše:** V soboto, dne 24. t. m. bo po dolgem prestanku zopet gledališka igra s petjem in godbo v prostorih g. Doljšaka. Za to predstavo se posebno zanimajo tudi okoličani, in upati je, da bo lepa dvorana g. Doljšaka polna in da pokažemo, da nismo zadnji. Po predstavi bo prosta zabava in ples. Ker je pričakovati dobrega obiska, ima predprodajo vstopnic gosp. Alojzij Kos, restavrater. Začetek predstave točno ob pol 9. uri.

— **Iz Vidma.** Peticije za odpravo tretjega plačilnega razreda učiteljskih plač so v brežiškem okraju dosedaj vposlali: Krajni šolski svet, občinski odbor in učiteljstvo v Artičah; krajni šolski svet, občinski odbor in učiteljstvo v Globokem; krajni šolski svet in občinski odbor na Planini; krajni šolski svet, občinski odbor in šolsko vodstvo na Vidmu; krajni šolski svet, občinski odbor in učiteljstvo na Sromljah, občinski odbor v Ločah in Gaberjih; krajni šolski svet in učiteljstvo v

Dobovi; krajni šolski svet na Zdolah in Rajhenburgu, šolsko vodstvo v Podgorju; krajni šolski svet, občinski odbor in š. vodstvo v Zabukovju. Daljne peticije naj se pošiljajo gospodu deželnemu poslancu Žičkarju ali pa šolskemu vodstvu na Vidmu, ki jih bode izročilo na svojem mestu. Ker se zasedanje deželnega zbora prične že 26. t. m., naj se peticije vpošljejo prejkoprej.

— **Gradec in Maribor,** ki se tako rada štejeta za najbolj nemški mesti, sta pri zadnjih volitvah zgubila svoj „nemški“ značaj, kajti v Gradcu in Mariboru so imeli pri volitvah največ glasov socijalni demokrati. Heul Marburg!

— **Večen kandidat nemške ljudske stranke** je znani mariborski Girstmayer. Pri zadnjih volitvah je upal za gotovo, da postane poslanec. Ker se pa v Mariboru ni čutil dovolj močnega, izbral si je drug okraj in sicer Feldbach. Toda mož se je bridko opekel. Dobil je tukaj le 840 glasov, dočim je dobil njegov nasprotnik Stocker 17.094 glasov. Ubogi Francelj je torej ostal „samo“ za 16.254 glasov v manjšini, in res ne vemo, ali bi bolj pomilovali Girstmayerja ali pa njegovo stranko.

— **Iv Ptuja.** („Štajerc“ pogorel.) Zadnji terek bil je za ptujske Nemce in nemškutarje kritičen dan prve vrste. Vse kar nemški leze in gre, moralo je ta dan na volišče. Vsa nemškutarija ptujsko brežiškega okraja bila je ta dan na nogah ter se združila proti nam Slovincem. Združeni Nemci in „Štajerčevi“ nemškutarji hoteli so ta dan pokazati, kako močni da so nasproti nam Slovincem. Zadnjega hlapca in viničarja vlekli so na volišče, kateri je moral na povelje svojega nemškega gospodarja voliti proti svoji volji nemškutarskega kandidata Wratschkota. Računali so na gotovo zmago in že je bilo v Ptuju vse pripravljeno. Brzjavke so kar švigale semtertja. Prva poročila iz nemškutarskih mest in trgov so bila za Wratschkota precej ugodna in še v sredo opoldne brzjavili so naši nemškutarji v Gradec, da še vedno upajo na zmago Wratschkota. Toda Nemci in nemškutarji so obračali, vrli slovenski volilci so pa obrnili ter vrgli nemškutarskega kandidata Wratschkota ob tla, da se pač ne bode več z lahka pobral. Kakor strela z jasnega neba vplivala je na naše nemškutarje vest, da je slovenski kandidat dr. Ploj dobil trinajst tisoč tri sto šest in sedemdeset glasov, dočim je kandidat združenih Nemcev in „Štajerčevih“ nemškutarjev dobil komaj nekaj čez tretjino toliko. Kje je torej vendar ostalo tistih 14.000 „Štajerčevih“ naročnikov, s katerimi se „Štajerc“ vedno baha, da niso prišli k volitvi nemškutarjem na pomoč?! Kje je tista ogromna večina slovenskih kmetov, s katerimi se „Štajerc“ baha, da so na njegovi strani?! Gospod Ornig, ali se res nič ne sramujete takega sramotnega poraza, kakor ste ga s svojim „Štajercem“ pri teh volitvah doživeli?! Čez trinajst tisoč samih vrlih slovenskih volilcev govorilo je v terek jasno, da jih je morala tudi vlada slišati. Čez trinajst tisoč slovenskih volilcev v ptujskem brežiškem okraju je v terek z glasovanjem za slovenskega kandidata jasno izjavilo, da slovenski narod ljubi in časti svoje narodne voditelje ter ima popolno zaupanje vanje. Čez trinajst tisoč slovenskih volilcev je v terek jasno izjavilo, da se slovenski narod ne da nikdar po nemčiti, da se hoče za svoje narodne pravice proti privandranim tujcem in nemškutarskim „Štajerčevim“ odpadnikom do zadnjega in z vsemi silami bojevati, da hoče biti Slovenec na lastni zemlji lastni gospodar. Da bomo to tudi dosegli, zato nam je porok naša sijajna slovenska zmaga v ptujsko-brežiškem okraju. Živel naš poslanec dr. Miroslav Ploj! Živel Slovinci!

— **V Radomerščaku pri Ljutomeru** je Franc Dajčar pri volitvah strastno agitiral za nemškutarskega kandidata Bračkota, medtem pa doma slive kahal za žganico; v svoji razburjenosti pa se je spozabil, kdaj sme isto začeti, ter je pred določenim časom začel, na kar je prišel finančni stražnik, ga pri tem zasačil in kaznoval. Glejte Franček, Bog je bil izdajalcu s svojo kaznijo takoj za petami. On vse vidi, tudi, da imate ptujskega „Štajerca“ naročenega,

čeravno ga dobivate pod zavitkom. Pustite to giftno krotu, kakor tudi nehvaležno agitacijo za nemčurje, za katero itak niste sposobni, pri miru, da se vam še kaj hujšega ne zgodi. To vam svetuje Vaš odkritosrčni prijatelj

Kamenski.

Društveno gibanje.

— **Vodstvo „Podp. društva organistov“** naznanja s tem, da se vrši letošnji občni zbor v Mariboru, dne 30. septembra takoj po občnem zboru „Cecilijanskega društva“ v dotični dvorani s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav pred sednika, 2. poročilo tajnika in blagajnika, 3. vo litev novega odbora, 3. sprejem novih udov in 5. razni nasveti. — Ker bo o tem času mnogo gg. organistov skupaj, si je društveno vodstvo v svesti, da se jih bo mnogo prijavilo k pristopu. K mnogobrojni udeležbi vabi najvljudnejše vodstvo.

— **„Kat. bralno društvo“ pri Sv. Juriju** ob južni železnici priredi veselico v nedeljo, dne 25. septembra t. l. po večernicah v prostorih deške šole. Spored: 1. P. Sattner: Opomin k petju, mešan zbor. 2. J. Laharnar: Kadar mlado leto, mešan zbor. 3. M. pl. Farkaš: Šumi Marica, tam buraški zbor. 4. M. pl. Farkaš: Proletno cvieča. 5. J. Stritar: „Županov sin“, igra v enem dejanju. 6. J. Ocvirk: Rožmarin, mešan zbor. 7. M. pl. Farkaš: Terezija-valček, tamb. zbor. 8. L. Kirilov: „Slabi časi“, šaljni prizor. 9. A. Nedved: Naša zvezda, mešan zbor. 10. A. Jirke: Opet u do movini, tamb. zbor. Vstopnina: sedeži 1. vrste 80 v, sedeži 2. vrste 40 v, stojišče 20 v. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— **Vabilo k veselici**, ki jo priredi Pro-stovoljno gasilno društvo v Ojstrški vasi, v nedeljo, dne 9. oktobra t. l. v prostorih g. Ivana Brišnika v Ojstrški vasi. Dnevni red: 1. Pozdrav došlih društev. 2. Srečolcv z mnogobrojnimi do bitki. 3. Prosta zabava, pri kateri sodeluje godba. Vstopnina k ljudski veselici 40 v. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Korporativno vdeležena društva so vstopnina prosta. K prav mnogobrojni udeležbi bratskih društev in občinstva prijazno vabi odbor.

— **Vabilo na prvo vinsko trgatv v Trstu**, katero priredi pevsko društvo „Kolo“ v Trstu v nedeljo, dne 25. septembra 1903 v dvorani „Narodnega doma“ pri Sv. Ivanu. — Grozdja, jabolk in brusok bo v izobilju. — Igrala bo sv. ivanska godba. — Na notranji red bodo pazili: oče, župan, šlibar, nočni čuvaj, posebne vrste redarji, detektivi, viničarice, viničarji in paznik „pržuona“ (zapora). Glavna stvar pri trgatvi pa je ta, da sme vsakdo krasti, ako ga — ne vidi noben organ „javnega reda“. Začetek ob pol 5. uri. — Po trgatvi začne ples, ki bo trajal do polnoči.

Druge slovenske novice.

— † **Fran Podgornik**. — Z Dunaja je došla v ponedeljek tužna vest, da so pokopali tam na centralnem pokopališču v nedeljo nadarjenega slovenskega časnikarja Frana Podgornika. Fran Podgornik je bil rojen na Goriškem. Za Tonklijeve dobe je bil par let tudi urednik „Soče“. Že takrat je kazal neko samostojno strujo, ki takratnim voditeljem ni ugajala, ter je vsled tega izstopil iz uredništva. Reči pa se mora, da je prevečevalo njegovo delovanje na časnikarskem polju plemenito domoljubje in mu je narekovalo članke veliko slovansko srce, čeprav je bil včasih skoro nerazumljiv ter je morda premalo vpošteval naše dejanske razmere. Njegov „Sl. svet“ in njegova „Slav. Echo“ sta občeznana. Na vsak način se mora reči, da je bil Podgornik markantna prikazen v naši javnosti ter ima v mnogoterem pogledu zasluge, ker se je večkrat prav po njegovi inicijativi začelo marsikatero vprašanje stvarneje razpravljati. Bolehal je že dalje časa, slednjič iskal zdravja v Rudolfovi bolnišnici na Dunaju v III. okr., kjer ga je dohitela smrt. Slava njegovemu spominu!

— **Jezikovni pouk v vojaških vzgojevalnicah**. Državno vojno ministrstvo je, kakor znano, odredilo, da sta učni jezik nemščina in mažariščina. Stem so Mažari razbili izključno nemški jezik. Nas Slovence zanima, na katerih

šolah se bo poučevala slovenščina in hrvaščina. Slovenščino bodo učili na vojaški kadetni šoli v Mariboru, hrvaščino v Trstu, Strasu na Stajarskem in v Moravski Beli cerkvi. Razume se, da Slovenci stem ne moremo biti zadovoljni.

— **Nova odredba železniškega ministra**. Železniški minister je izdal naredbo, po kateri je železniškim uslužbencem in njihovim rodbinam ob nedeljah prepovedano rabiti proste vozne listke.

— **Velika insolvenca**. Dr. Renko, ki ima v Tržiču tovarno črevljev in veliko trgovino v Celovcu, je naznanil svojo insolvenco. Dolguje, kakor se poroča, 270.000 kron na blagu in 30.000 kron gotovine.

— **Tržaške afere**. Pred deželnim sodiščem v Trstu je bil obsojen trgovski potnik Hektor Cousin na tri mesece ječe, ker je v noči od 2 na 3. avgusta pomazal namestniško palačo z barvami italijanske trobojnice. Trije drugi obtoženci so dobili vsak po 2 meseca ječe.

— **Hrvatski otroški vrtec v Pazinu**. V Pazinu so te dni otvorili hrvaški otroški vrtec, katerega obiskuje precej lepo število otrok iz mesta in bližnje okolice. Vrtnarica je hči tamošnjega trgovca in posestnika gosp. Antona Bertoša, gdčna Roza Bertoš.

— **Slovenci v Belemgradu**. — Na slavnosti v Beligrad je odšlo kakih 50 Slovencev. V Zagrebu so bili jako slovesno sprejeti. Navdušen je bil sprejem v Belemgradu skupno s Hrvati. Jugoslovansko umetniško razstavo je otvoril kralj sam ter si jo ogledal. Izrekel se je kralj jako pohvalno o slovenskih delih, katerih je 160.

Dopisi.

Iz Pišec. V času prosvete smo. Geslo vse narodne slovenske inteligence je, da se izobri prosto slovensko ljudstvo, ako hočemo, da ne izgine Slovenec popolnoma s površja. To se skuša doseči posebno zadnji čas potem predavanj. Toda pokazale so skušnje, da se s predavanji ne doseže vselej in povsod zaželjeni uspeh. Na dušo prostega ljudstva mnogo bolje vplivajo v narodnem duhu pisane igre, oziroma njih uprizarjanje. One ne blažijo samo duše, ampak vplivajo tudi izobraževalno in krepijo narodno zavest.

Bralno društvo v Pišecah, ki je mnogo let spalo „spanje pravičnega“, se je vendar zdramilo iz tega mnogoletnega spanja. Nabavilo si je za vaške razmere res krasen oder, in v nedeljo, dne 28. avgusta, sta se uprizorili igri: „Lurška pastirica“ in „Pravica se je izkazala“.

Marsikateri je neverjetno zmajeval z glavo, ko je slišal, da se namerava uprizoriti igra „Lurška pastirica“ in sicer z otroci. Gospodu kaplanu, ki je prevzel ulogo režiserja, se je že vnaprej prerokovalo „fiasco“. Tembolj je presenetil vse izid. Igra je uspela nepričakovano dobro. Otroci so znali dobro svoje vloge in tudi, kar se tiče kretanja, je bilo isto z ozirom na igralce-otroke povsem dobro. Najbolj so vplivali na poslušalce nedolžni, ljubki obrazi otrok. Posebno gniljiv je bil prizor v drugem dejanju, ko mlada grofica Zofka tolaži svojo ubogo slepo sestrico. Videli smo resne moče, ki so jim pri tem prizoru solze zastirale oči. Ne moremo kritikovati posameznih dejanj in ulog, naj zadostuje samo splošno mnenje poslušalcev, ki so se izrazili, da je skoraj neverjetno, da bi mogli otroci tako dovršeno igrati. Največjo zaslugo, da je igra tako dobro uspela, ima gotovo g. kaplan Planinc, ki se je mnogo trudil z otroci. Hvala mu lepa! Omeniti moramo tudi pohvalno pišečkih gospodičen, gdč. učiteljice in njene ljubeznjive gospodične sestre in gospodične poštno upraviteljice, ki so skoraj celi teden pripravljale obleko za otroke. Hvala tudi njim!

O drugi igri ne moremo veliko govoriti. Vkljub temu, da niso imeli diletanti dovolj časa za vaje, se je igralo dobro. Obžalovati je samo, da se je drugo dejanje igralo skoraj v popolni temi.

Pišečani so hvaležni odboru bralnega društva in posebno načelniku g. Kokotu, ki jim je pripravil tako lep duševni užitek. Samo tako naprej!

Pišečan.

Ormož. — Zahvala. — Povodom sklepa šolskega leta izrekata podpisani krajni šolski svet in šolsko vodstvo ormoške slovenske šole prirčno zahvalo vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli do tega, da smo v zimskem času mogli pogostiti v šolarski kuhinji na dan 50 otrok, da smo o priliki božičnice dne 20. decembra 1903 mogli otroke obdariti s pekarijami itd., potem, da so se o priliki blagoslovljenja nove šolske zastave dne 31. maja 1904 šolarji z mesom, bidri in pecivom tako bogato pogostili in končno, da smo dne 5. julija 1904 mogli pogostiti otroke, ki so šli k prvemu sv. obhajilu.

Posebna hvala gre vrlim ormoškimi Slovincem, ki so za različne zgoraj naštetih šolske namene v denarju darovali okolu 160 kron in vrlim ormoškimi narodnim gospem, ki so povodom božičnice, povodom blagoslovljenja nove šolske zastave in povodom prvega sv. obhajila skupno spekle okolu 60 bidrov in oskrbele še druge slaščice.

Prirčno pa se zahvalujemo tudi vsem posestnikom in šolskim prijateljem v Ormožu, na Hardeku, v Pavlovcih, v Pašincih, na Lešnici, na Dobravi, v Litmerku, na Humu in celo na Hrvatskem, ki so po zimi za šolarsko kuhinjo darovali različnih poljskih pridelkov in povodom blagoslovljenja nove šolske zastave okolu 70 kosov svinjetine in klobas ter potrebno mleko za kavo.

Na tem mestu tudi iz dna srca izrekamo prirčno zahvalo slavni ormoški ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda, ker je naši šoli poklonila krasno dragoceno novo šolsko zastavo. Osobito se zahvalujemo blagorodni gospej Mikl-ovi, ki si je kot predsednica omenjene podružnice za nakup zastave stekla največ zaslug in blagorodni gospej dr. Omulčevi, ki je zastavi kumovala in darovala fin narodni trak.

Vsem tem podpornikom in prijateljem naše šole prirčna, iskrena hvala! Prosimo jih, da blagovolijo svojo naklonjenost in požrtvovalnost naši šoli ohraniti tudi v bodoče!

Ormož-okolica, dne 15. septembra 1904.

Martin Stanič

načelnik.

Josip Rajšp

nadučitelj.

Gradec. Slovensko kršč. društvo „Domovina“ v Gradcu priredilo je pretečeno nedeljo v prostrani dvorani gostilne „Zum wüden Mann“ Jakominigasse 1 veselico z obsežnim programom, namreč s tamburanjem, petjem in 2 gledališkima igrama.

Tu je slov. kršč. društvo „Domovina“ zopet dokazalo resničnost izreka, da le v slogi je moč in da z združenimi močmi posameznikov zmoremo javnosti pokazati, da Slovenstvo v Gradcu živi, se krepi, se jači in marljivo orje obsežno ledino narodnega polja.

Vrli tamburaši so krepko udarjali ter nas izborno zabavali z dovršenim prednašanjem okusno zbranih komadov in že pri začetnem, uvodnem komadu; „Naprej zastava slave“ bili so od zbranega občinstva burno aklamirani ter so želi po vsaki posamezni točki viharen aplavz. Vsa čast in hvala jim, kajti doprinesli so mnogo k popolnemu uspehu prirejene veselice.

Vsestransko zadostil je svoji nalogi moški pevski zbor omenjenega društva, ki je pel celo vrsto umetnih, krasnih pesni z nepričakovano dovršenostjo in preciznostjo ter napolnil srca vseh navzočih s čustvi radosti in veselja, kojim čustvom je občinstvo v svojem ogromnem številu duška dalo z gromovitim ploskanjem ob koncu vsake pevane pesni. Pesni „Slovenec sem“ ter „Slovenec i Hrvat“ bili ste od občinstva z velikanskim navdušenjem sprejeti.

Gotovo je, da je stalo pevski zbor mnogo truda ter g. pevovodjo mnogo požrtvovalnosti, predno je zamogel stopiti tako samozavestno in s tako umetnimi skladbami pred občinstvo; a zbor je rešil svojo nalogo častno, zato mu gre največje priznanje. Le tako naprej in kmalu se bodo zidovi vsenemškega gnezda tresli pred mogočnostjo in donenjem slovenskih glasov, ki naj bi kmalu — to dal Bog — ne samo iz 20. ampak iz 100 in 100 grl grmeli ter pričali svetu o krepkem, bujno se razvijajočem napredku slovenskega življa v Gradcu.

Na programu bili ste tudi gledališki igri: „Vaški skopuh“ in „Njegov maček“, ki ste rodile

obilno smeja ter užitek cslega večera izpopolnili. V prvi se je odlikoval v ulogi vaškega skopuha g. Doblehar ter je s svojim sigurnim nastopom in dovršeno rešitvijo težke naloge obudil občno pozornost ter žel obilo zaslužene pohvale. Pri drugi šaljivi igri „Njegov maček“ pa nas je iznenadil v ulogi kmeta s svojim šaljivo-komičnim nastopom g. Zamuda ter nam predočil s vso prirojeno mu rafiniranostjo ob našanje kmeta z mačkom pred sodnikom tako izborno, da občinstvo niti za trenotek ni moglo zadrževati prekipevajočih čustev veselja ter je sledila vsaki njegovi besedi, vsakemu odgovoru na sodnikovo vprašanje prava salva smeju, in je, bi lahko trdil, pri tem nastopu animacija večera dosegla svoj višek. — Torej mlado društvo „Domovina“ s svojimi izbornimi močmi krepko naprej — da bomo mi graški Slovenci ne samo vstajali, ampak pod Tvojim okriljem trdno stali ter gladili pot v lepšo bodočnost — a nemčurje bo strah.

Politični pregled.

— Trgovinska pogodba z Italijo. Kakor poročajo iz Rima, so pogajanja o trgovinski pogodbi med Italijo in našo državo končana. Sklenili so začasno pogodbo, ki bo v veljavi od 1. oktobra t. l. do konca decembra 1905. Za zadnje četrletje letos smejo Italijani v našo državo uvoziti 450.000 q belega laškega vina proti carini 15,3 K za meterski stot. Priznali so tudi znižano carino za uvoz vina vsem državam, katere uvažajo vino v našo državo. Koncem meseca decembra bo prenehala za vedno vinska klavzula. Za čas provizorija bodo veljavne iste carinske postavke, katere bodo veljavne za definitivno trgovinsko pogodbo od 1. januarja 1906 do konca decembra 1915.

— Kronanje srbskega kralja. Ob velikanskem navdušenju naroda se je vršilo predvčeranjem kronanje kralja natančno po sporedu. Pripetilo se ni nič neljubega. Kraljevske znake so pri kronanju držali škofje iz Niša, Zice, Šabca in Zaječara. — Že ob polnoči je prihajal narod v Belgrad. V slavnostnem sprevodu se je za drugim konjeniškim belgrajskim polkom vozilo 6 krasnih voz, v katerih so sedeli principi in do stojaanstveniki. Oddan je bil 101 strel. Donele so fanfare in himna nove dinastije. Kralj je bil opravljen v rdečo obleko srbskega generala. Pred katedralo se je poklonil kralj metropolitu Inocencu in poljubil podobo Matere Božje ter Križanega. Metropolit ga je blagoslovil, nakar je kralj molil. Množice so klicale: „Živio jugoslovanski kralj!“

Rusko-japonska vojna.

Iz Liaojanga se poroča, da se je začel Kuroki na desnem, Nodzu v centru in Oku na levem krilu pomikati proti ruskim pozicijam. Četrta armada, ki obstoji iz čet, ki so prispele nedavno v Njučvang, se pomakne na skrajni levici preko Okuja. Kuroki je dobil dve novi diviziji. Japonska vojska pred Mukdenom znaša 300.000 mož z 850 topovi. Seveda se istočasno poroča, da je dobil tudi Kuropatkin zelo znatno pomoč, da more v potrebi začeti z ofenzivo. Velika bitka se pričakuje v teku treh tednov. V Tielinu je vse pripravljeno za rusko armado, ako bi bila primorana, se umakniti iz Mukdena. Japonske predstraže se razprostirajo od Čangtava ob reki Huni čez Livih do Hsiankutuna. Po reki Huni se vozite dve japonski stotnji v džunkah navzgor. Pri Čangtavu so jih Rusi zagnali nazaj. Maršala Ojame glavni tabor je neposredno na severni strani Liaojanga. Pri njem je neki princ japonske cesarske rodbine. Vse tri japonske armade so se začele znova pomikati proti Kuropatkinu. Ojama je dobil zadnje dni baje 60.000 mož pomoči ter razpolaga sedaj z nad 300.000 vojaki. General Kuroki je včeraj baje prekoračil reko Huso ter se pomika proti Mukdenu (?).

Kakor se poroča preko Londona, začel se je dne 19. t. m. na vse zgodaj splošen naskok Japoncev na Port Artur, ki je trajal do večera. Japonci se trudijo, da bi dobili različne glavne utrdbe severovzhodno od Port Arturja.

London, 21. septembra. Japonske priprave za novi naskok na Port Artur so kon-

čane. Trajale so 19 dni. Pri deset dni trajajočem naskakovanju koncem avgusta so Japonci, četudi z ogromnimi izgubami, zavzeli štiri male utrdbe.

London, 21. septembra. „Daily Express“ javlja, da so v ponedeljek Japonci zopet naskočili Port Artur, o uspehu tega naskoka pa ne ve ničesar povedati.

London, 21. septembra. „Times“ poročajo iz Petrograda: Tu vlada veliko razburjenje. Poročilo o začetku velike bitke pri Mukdenu, je razburilo vse sloje prebivalstva glavnega mesta. Vsi krogi zatrjujejo, da je od izida te bitke odvisen izid cele vojske. V vojaških krogih vlada glede izida bitke trdno upanje.

London, 21. septembra. „Morningpost“ poroča iz Harbina: bitka se je pričela s prodiranjem velikih ruskih konjeniških oddelkov, ki so pri Sanangaju zadeli na sovražno kolono. Po triurnem boju so se Rusi umaknili proti severu.

Mukden, 21. septembra. (Kor. urad) Reut. urad poroča: Bitka pri Mukdenu se bo vsak čas pričela. Japonci prodirajo močni 8—9 divizij. Povsod je pokošeno žito, zato je pred fronto za streljanje odprto polje. Zunanje ruske pozicije so pri reki Hunko.

Berolin, 21. septembra. „Lokalanzeiger“ je poslal nekega vojaškega strokovnjaka v Reval, kjer se mudi sedaj poveljnik ruskega baltiškega brodovja s šestimi oklopnicami, petimi križaricami ter mnogo torpedovkami. Poveljnik je izjavil, da čaka še treh ladij, potem bo po običajnih vajah odplul proti vzhodni Aziji. Vprašanje kuriva je sicer težavno, a ne tako, da bi ga ne bilo mogoče premagati.

London, 22. septembra. Rusko brodovje v Port Arturju namerava ta teden vnovič zapustiti pristan in poskusiti, da uteče v kak nevtralni pristan.

Dunaj, 22. septembra. O kaki bitki pri Mukdenu še ni nič podrobnih poročil. Neka brzoglavka iz Petrograda trdi, da angleške vesti, da se okolu Mukdena bije velik boj, niso utemeljene.

OREHI

z belimi jedrci so kupcem v veliki množini na razpolago pri (418)

IVANU ERMENCU
v Ljubnem v Sav. dol.

Pisarniškega praktikanta

s primerno šolsko naobrazbo, sprejme takoj trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje. (427) 3—1

Posojilnica v Celju išče

hišnika

za „Narodni dom“ v Celju. Plača po dogovoru.

Prošnje naj se pošiljajo do 1. oktobra 1904 na „Posojilnico“ v Celju. (424) 2—1

Trgovski pomočnik

mešane stroke, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme s 15. oktobrom t. l. pod ugodnimi pogoji pri tvrdki Tomaž Mikl in sin pri Sv. Marjeti pod Ptujem, p. Moškanjci, Štajarsko. (420) 2—1

(416) 3—2

Razglas.

V zapuščini gosp. Franca Kočevarja, bivšega posestnika in vinotrčca v Mariboru, se bo vršila

27. septembra 1904.

dopoldne ob 10. uri v kleti Reiserjeve hiše v Mariboru, Reiserjeva ulica št. 1, dovoljena prostovoljna dražba vinske zaloge.

Prodajalo se bo haloško, slovenjegoriško, završko in ljutomersko vino večinoma lastnega pridelka v sodovih od 60 l do 7 hl. Vina se bodo po cenilni vrednosti za liter izklicavala in samo za to ali nad to ceno prodajala. Na željo kupca se mu prepusti tudi sod za cenilno vrednost. Četrtnina kupne cene se mora položiti pri licitaciji, ostanek pa potem, ko se vino odpelje, kar se mora zgoditi 14 dni po dražbi.

C. kr. okr. sodišče v Mariboru, odd. V.
dne 10. septembra 1904.

Trgovski pomočnik

ali izurjena prodajalka

mešane stroke se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji pri Jakobu Janiču v Žalcu. (413) 3-3

Lep vinograd

10 minut od postaje Videm-Krško, se prodaja s trgatvijo ali brez trgatve. — Natančen naslov se pove v upravnistvu „Domovine“.

(387) 8—6

Izvrsten okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Pošta 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljki mesečno.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VII.

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Blasnikova nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za navadno leto

1905,

ki ima 365 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

Blasnikova „Velika Pratika“, katero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je edinole prava, starodavna „Pratika“, katero je mnogo let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte vedno le Blasnikovo „Veliko Pratico“, vsako drugo zavrnite kot nepravilo!!!

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

RAZGLAS.

Iz deželne sadjerejske šole v Gleisdorfu se bodo oddala v jeseni 1904, oziroma spomladi 1905 spodaj označena jabolčna in hruševa drevesca v približni množini okrog 24.500 komadov samo štajarskim kmetiskim posestnikom po znižani ceni po 70 vinarjev za komad (stroški za zamot in pošiljatev niso vračunjeni).

Na Gornje Štajarsko se bodo oddajala izmed jabolk samo vrste pod 1, 2, 4, 11 in 12, hruške pa pod 1, 2, 3 in 9.

Naročila naj se pošiljajo do konca decembra 1904 deželnemu odboru in morajo imeti županova potrdila, da je naročnik kmetiski posestnik v dotični občini. Ako se rabijo drevesca za jesensko saditev 1904, se mora to v prošnji izrecno pripomniti in se mora naročilo priposlati do konca oktobra 1904. Naročila se bodo izvrševala dokler bo kaj zaloge in sicer po času sprejema istih.

Več ko 120 komadov se ne odda enemu posestniku in je dotičnik zavezan, sprejeta drevesca nasaditi na lastnem zemljišču. Drevesa se oddajajo le proti gotovemu plačilu.

Seznamek

jabolčnih in hruševih drevesc, ki se bodo v sa dlni dobi 1904/05 oddala iz sadjerejske šole v Gleisdorfu.

I. Jabolčna drevesca		z visok. deblom	srednje visoka	pri- tikava
1	Šarlamovski	320	170	80
2	kardinal	275	140	—
3	grafenštajnsko	235	200	175
4	Ribstonov pepinek	160	50	—
5	rumeni belfér (belorožnik)	1415	460	375
6	kanada-rajneta (rambur)	650	3130	475
7	Baumanova rajneta	90	—	—
8	cesarjevič Rudolf	565	405	40
9	London pepinek	243	665	160
10	ananas-rajneta	1050	950	365
11	renski bob	1115	1000	—
12	štajarski mošancelj	2195	2620	—
13	Huberjevo moštno	355	500	—
14	Damason	1000	315	105

II. Hruševa drevesca				
1	Žlahtna Lojzika	45	350	165
2	Liegelova maslenka	35	215	60
3	Dielova maslenka	50	315	250
4	Sterkmanova maslenka	50	100	80
5	postrvinka	75	70	115
6	Josipina	8	40	120
7	Hardenpontova zimska maslenka	20	75	460
8	zimaska tehantovka	30	730	205
9	Weilerjeva moštna	150	825	—
10	jelenovka moštna	25	140	—
11	rumelter	95	35	—

GRADEC, dne 8. septembra 1904.

Štajarski deželni odbor.

* Razglas nam je bil pripisan šele 19. septembra. Upravništvo.

Lepa prilika za trgovce!

Prodajalna in gostilna, na dobrem prostoru, v majhnem trgu, lepa dvonadstropna hiša, hlev in kegljišče, vse skoro novo, prodajalna skoraj brez konkurence, se proda pod jako ugodnimi pogoji radi družinskih razmer.

Vpraša se naj pod „št. 100“ v upravništvu „Domovine“.

(412) 4-2

Išče se črez 24 let star

trgovski pomočnik

Slovenec, za špecerijsko stroko v Novem mestu na Dolenjskem. — Naslov pove upravništvo lista.

(411) 3-2

Slav. občinstvu

priporočam svojo bogato zalogo raznovrstnih peči in štedilnikov, raznovrstne posode, kotlov za kuhinje in za žganje kuhati.

Velika izber nagrobnih križev.

Raznovrstni poljedelski stroji posebno pa slamorenice.

Za jesensko gnojenje priporočam Tomaževo žlindro.

Navodila zastoj!

Trgovina z železnino, Merkur, P. Majdič.

SLOVENSKA TVRDKA.

SLOVENSKA TVRDKA.

Vincenc Čamernik, kamnoseški mojster

Nova ulica 11. CELJE Nova ulica 11.

priporoča svojo do 200 komadov broječo zalogo grobnih spomenikov

iz različnih mramorjev, granita in sijenita od preprostega do najfinejšega izdelka, pokonkurenčnih cenah. Priporoča se tudi preč. duhovščini za izdelovanje umetnih cerkvenih,

v to stroko spadajočih del, kakor oltarjev, prižnic, obhajilnih miz itd. Izvršuje tudi vsa stavbena dela.

Priznana točna in solidna postrežba.

(341) 15-9

Najprimernejša birmanska darila.

RAFAEL ŠALMIČ

prva narodna
in največja
trgovina

z urami,
zlatnino in
optičnimi
predmeti

v Nar. domu
v Celju.

Kupujem stare tolarje Marije Terezije, križavce i. dr.

Kdor si hoče nabaviti uro, zlatnino ali srebrnino, naj zahteva moj novi, bogato ilustrovani

CENIK katerega razpošiljam brezplačno in poštne prosto. • Vsa v mojo stroko spadajoča dela, popravila itd. izvršujejo se točno in ceno. Za dobro delo garantiram.

Postrežba točna in poštena.